НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 51-554-04-356
Дата 20 / 11 2025 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
КОНСТИТУЦИОННИ И ПРАВНИ
ВЪПРОСИ

Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС правим предложения за изменение и допълнение на обединен Законопроект за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата, № **51-553-37-62** на приетите на 09.10.2025 г. на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата, № 51-502-01-1, внесен от Министерски съвет на 13.01.2025 г. и законопроект за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата, № 51-554-01-21, внесен от Лена Здравкова Бориславова и група народни представители на 24.01.2025 г., изготвен на основание чл. 78, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.

1. В § 2 се правят следните изменения и допълнения:

а) в чл. 36, ал. 3 се правят следните изменения и допълнения:

аа) текстът преди т. 1 се изменя така: „Когато между адвоката или адвоката от Европейския съюз и клиента не е уговорено възнаграждение, по искане на съда или на адвоката, адвокатският съвет на адвокатската колегия, в която членува адвокатът, с мотивирано решение определя възнаграждението за при спазване на следните критерии:“;

бб) в т. 3 накрая се добавя „включително времето на извършване и спешността на извършването ѝ,“;

вв) създава се т. 4:

„4. квалификацията, опита и специализацията на адвоката.“.

б) Алинея 4 се изменя така:

„(4) Правилата и начина за прилагане на критериите по ал. 3 при определяне на възнаграждение при липса на договор, се определят в наредба, издадена от министъра на правосъдието по предложение на Висшия адвокатски съвет.“.

2. Параграф 3 се изменя така:

§ 3. Създава се чл. 36а:

„Чл. 36а. (1) Когато в закон е предвидено назначаване на особен представител, адвокатският съвет на адвокатската колегия в съдебния район по седалището на съответния съд, пред който е висящо делото, определя особен представител и размера на възнаграждението му при условията на чл. 36, ал. 3 и 4.

(2) Особеният представител се определя на принципа на случайния подбор чрез равномерно разпределение съобразно поредността на постъпването на исканията измежду членовете на адвокатската колегия по правила, определени с Наредба на Висшия адвокатски съвет.

3. В § 4, в чл. 38, т. 2 се изменя така:

„ 2. В ал. 2 се правят следните изменения:

а) в изречение първо думите „е осъдена за разноски“ се заменят с „носи отговорност за разноски“;

б) изречение второ се изменя така: „Съдът при определяне на разноските за адвокат прилага чл. 36, ал. 3 и 4 и осъжда другата страна да го заплати.“

4. Създава се нов § ..

„§ .. Създава се чл. 44а:

„Чл. 44а (1) Адвокатът или адвокатът от Европейския съюз, който е определен за особен представител по реда на чл. 36а, е задължен в едноседмичен срок да заяви дали поема представителството, като уведоми адвокатския съвет за това.

(2) В случай, че поеме представителство, е длъжен да води делото със същата грижа, както ако е бил упълномощен от клиента.“

5. В § 8, чл. 81 ал. 6 се изменя така:

„(6) Гласуването е лично.“

6. Параграф 9 се отменя.

7. Създава се нов § ..

„§ ..В чл. 99, ал. 1 думите „с мнозинство повече от половината от присъстващите членове на адвокатската колегия“ се заличават.

8. Създава се нов § ..

§.. В чл. 107 ал. 1 се изменя така:

„(1) Избрани са кандидатите, получили най-голям брой гласове от действителните бюлетини, а кандидатите за председател на адвокатския съвет и на дисциплинарния съд са избрани, ако са получили повече от половината гласове от действителните бюлетини.“.

9. Създава се нов § ..

§.. В чл. 108, ал. 1, изречение първо думите „ако не е попълнен някой от органите на адвокатската колегия“ се заменят с „ако не е избран председател на адвокатския съвет или на дисциплинарния съд“.

10. Параграф 10 се изменя така:

„§ 10. В чл. 105 се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1 се правят следните допълнения:

аа) в изречение второ след думите „гласува се“ се добавя „лично“;

бб) създава се изречение трето: „Гласуването може да се извърши и със специализирано електронно устройство за машинно гласуване“.

б) Създава се ал. 3:

„(3) Решението за провеждане на избор чрез специализирани електронни устройства за машинно гласуване се взема от адвокатския съвет на колегията.“.

11. Създава се нов §…

§ .. В чл. 122, ал. 1 в т. 6 накрая се добавя: „както и методически указания за провеждане на избори, включително чрез използване на специализирани електронни устройства за машинно гласуване“.

12. В § 15 се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1 думите „3-месечен“ се заменят с „6-месечен“;

б) Алинея 2 се изменя така:

„(2) До влизане в сила на наредбата по ал. 1 при определяне на възнагражденията при липса на договор се използват критериите, посочени в чл. 36, ал. 3 и се прилага по аналогия Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнагражденията за адвокатска работа.“.

13. В § 16, т. 2 се изменя така:

„2. В чл. 47, ал. 6 изречение второ се изменя така: „Размерът на възнаграждението за особен представител се определя по реда и при условията на чл. 36, ал. 3 от Закона за адвокатурата и наредбата по 36, ал. 4 от същия закон.“

МОТИВИ:

Измененията в чл. 36, ал. 3 се предлагат, защото Адвокатският съвет не може да определя възнаграждение по искане на клиента, тъй като при липса на договор само адвокатът може да го претендира. Съдът трябва да бъде включен сред органите, които могат да сезират съвета, защото и възнаграждението при особено представителство следва да се определя по законовите критерии и Наредбата по чл. 36, ал. 4, без да се засяга независимостта на адвокатурата и съда. Решението на адвокатския съвет подлежи на обжалване по чл. 88, ал. 5 пред Висшия адвокатски съвет, което гарантира уеднаквяване на практиката.

С предложената редакция на чл. 36, ал. 4 разпоредбата се прецизира. Законът определя само общите критерии, които ще се прилагат различно според вида адвокатска работа – процесуална или извънпроцесуална, а при процесуалната и според вида производство. Подробният ред и начин на прилагане ще бъдат уредени в наредбата. Предвижда се наредбата да бъде изготвена от Висшия адвокатски съвет и издадена от министъра на правосъдието, за да се гарантира общественият интерес.

Промените в чл. 36а се предлагат, защото определянето на особен представител трябва да се извършва чрез случаен подбор по единни правила за всички колегии. За да се гарантират прозрачност и защита на интересите на всички заинтересовани страни, тези правила следва да бъдат уредени в

наредба на Висшия адвокатски съвет и подложени на обществено обсъждане. Адвокатският съвет, който назначава особен представител, трябва да определя и възнаграждението му по реда на чл. 36, ал. 3 и 4, в съответствие с общия принцип, че при липса на договор възнаграждението се определя от адвокатския съвет. Алинея 3 следва да отпадне, тъй като са отразени систематично в нова разпоредба на чл. 44а от ЗА, в Глава Девета „Задължения на адвоката".

Поемането на особено представителство е част от задълженията на адвоката и разпоредбата следва да се отрази систематично тук, без да се създава нов чл. 36а, ал. 3. Дали да приеме делото като особен представител решава самият адвокат, съобразявайки изискванията на чл. 43 ЗА. Въвежда се изрично правило, че адвокатът води делото със същата грижа, както при упълномощаване, което гарантира еднакъв стандарт на адвокатската защита.

Редакцията на чл. 81, ал. 6 държи сметка за дългогодишното настояване за отпадане на възможността за участие с пълномощни в общите събрания на адвокатските колегии, включително при избори за органи. Предвижда се гласуване с пълномощно само по въпроси, по които се гласува явно, но не и при избори. Принципът обаче трябва да бъде единен. Пълното отпадане на пълномощните ще укрепи самоуправлението на адвокатурата и ще насърчи лично и активно участие на адвокатите в общите събрания.

Съдържанието на предложения § 9 е излишно, тъй като разпоредбата на чл. 101, ал. 1 и сл. предвижда, че избирателната комисия провежда избора, като са очертани и нейните правомощия по най-широк начин.

Причините за предложените в чл. 99, 107 и 108 редакции са, че няма необходимост изборът на делегати и членове на колективните органи да се провежда чрез основен и допълнителен избор – първият с изискване за повече от половината действителни гласове, а вторият с класиране по най-много гласове. След като законопроектът предвижда единствено лично гласуване и спадащ кворум, допълнителен избор става излишен. Целта на промените е, наред с отпадането на пълномощните и въвеждането на лично участие, да се облекчи процесът по провеждане на общите събрания и изборите, като така се насърчи по-активното участие на адвокатите.

Редакциите на чл. 105 и 122 целят да въведат възможността за използването на електронни средства за гласуване. Адвокатурата е единствената правна общност, която не използва специализирани

електронни устройства за машинно гласуване. В изборите по ЗЧСИ и ЗННД такива устройства се прилагат, тъй като правилата за изборите са уредени в уставите на съответните камари. Предлаганите промени целят да улеснят процеса на гласуване, като отчитат различния размер на колегиите. За по-малките колегии машинното гласуване може да е неудачно, затова решението дали да се използват електронни устройства следва да бъде оставено на адвокатския съвет. С допълването на чл. 122, ал. 1, т. 6 ЗА на Висшия адвокатски съвет се възлага да одобрява не само образците на изборните протоколи, но и методически указания за провеждане на избори, включително при машинно гласуване. Така се постига уеднаквяване на правилата за избори във всички адвокатски колегии.

Мотивите за предложените редакции на § 15 са, че три-месечният срок е недостатъчен, като се има предвид необходимата процедура между Висшия адвокатски съвет и министъра на правосъдието, която трябва да завърши с издаване на Наредбата от министъра. Действащата Наредба за възнагражденията на адвокатската работа не определя минимални възнаграждения, но съдържа конкретни правила, които могат да се прилагат по аналогия заедно с критериите по чл. 36, ал. 3 ЗА, докато бъде приета Наредбата по чл. 36, ал. 4 от министъра на правосъдието.

Мотив за предлаганата промяна на чл. 47, ал. 6 от ГПК е съобразена с измененията в чл. 36, ал. 3 и 4 от ЗА.

ВНОСИТЕЛИ: